

نخود آرمان

رقم جدید نخود دیم مناسب کشت در مناطق معتدل و نیمه گرمسیر کشور

نخود آرمان با نام FLIP 90-96 C از مؤسسه بین المللی تحقیقات کشاورزی در مناطق خشک (ایکاردا) دریافت گردید. نخود آرمان در مقایسه با نخود بیونج، جم، هاشم و رقم محلی گچساران که به ترتیب ارقام شاهد استان های کرمانشاه، ایلام، گلستان و کهگیلویه و بویر احمد می باشند، از عملکرد بیشتری برخوردار بوده و همچنین نسبت به بیماری برق زدگی مقاوم می باشد و دارای تیپ بوته ایستاده است که مناسب برداشت مکانیزه می باشد که در سال ۱۳۸۳ معرفی گردید.

پتانسیل عملکرد (ظرفیت تولید در واحد سطح) :

بر اساس آزمایشهایی که به صورت کشت پائیزه در طی سالهای ۸۲-۱۳۷۱ در ایستگاه های تحقیقاتی گرگان و گنبد، کرمانشاه، ایلام و گچساران و مزارع کشاورزان در استان های مذکور انجام شده است، رقم آرمان حاوی متوسط عملکرد ۱۶۵۱ کیلو گرم در هکتار می باشد که به طور کلی در صد افزایش عملکرد این رقم نسبت به کلیه ارقام شاهد طی ۱۱ سال ارزیابی در استان های مذکور، ۱۵۶ درصد می باشد .

مشخصات زراعی :

متوسط ارتفاع رقم آرمان در استان گلستان، کرمانشاه، ایلام و کهگیلویه و بویر احمد ۵۵ سانتیمتر بوده که بیشترین ارتفاع این رقم در استان گلستان با ۱۰۲ سانتی متر می باشد. نظر به اینکه این رقم دارای تیپ بوته ایستاده می باشد با کمباین گندم می توان به طور مکانیزه برداشت نمود. با توجه به تعداد روز تا رسیدن این رقم که ۱۷۱ روز

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

می‌باشد، توصیه می‌گردد حتماً در پاییز در مناطق معتدل و مدیترانه و نیمه گرمسیر کشور کشت گردد. دانه رقم نخود آرمان کرم رنگ می‌باشد و نسبت به رقم محلی از زودپزی بالایی برخوردار است و میزان پروتئین آن ۲۶/۵٪ و وزن ۱۰۰ دانه از ۳۰ تا ۴۲ گرم متغیر می‌باشد.

مقاومت به بیماری:

ارزیابی این رقم در طی ۱۱ سال در شرایط مزرعه و در شرایط مه پاشی (Mist irrigation) در ایستگاه‌های تحقیقاتی و مزارع کشاورزان در استان‌های گلستان، کرمانشاه، ایلام و کهگیلویه و بویر احمد و همچنین در شرایط آلودگی مصنوعی در گلخانه در ورامین نشان داد که این رقم نسبت به بیماری برق زدگی مقاوم می‌باشد. این رقم به نژادهای بیماری پژمردگی فوزاریومی استان گلستان مقاوم بوده ولی در استان ایلام حساسیت نشان داده است لذا توصیه می‌گردد در مزارع آلوده به بیماری پژمردگی فوزاریومی این رقم کشت نگردد.

مناطق کشت:

رقم نخود آرمان برای کشت در استان‌های کرمانشاه، ایلام و کهگیلویه و بویر احمد و گلستان معرفی شده است ولی نظر به اینکه در ایستگاه تحقیقاتی و مزارع کشاورزان در استان لرستان کشت گردیده و از عملکرد بسیار بالایی نسبت به رقم محلی گریت برخوردار بوده، بطوری که در سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ از یک هکتار رقم نخود آرمان، ۱۸۰۰ کیلو گرم بطور مکانیزه (با کمباین معمولی گندم) برداشت گردیده است. لذا این رقم برای مناطق معتدل و نیمه گرمسیری و گرمسیری کشور از جمله اسنان‌های، کرمانشاه، لرستان، ایلام، گلستان و شهرستان گچساران در کشت پاییزه توصیه می‌گردد.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

توصیه های زراعی :

۱- تاریخ کشت :

مناسبتین تاریخ کشت این رقم از ۱۵ آبان لغایت ۱۵ آذر ماه می باشد.

۲- میزان بذر :

برای کشت رقم نخود آرمان میزان ۲۶ بوته در متر مربع در شرایط کشت با ردیف کار (پنوماتیک، هاسیا و کشت گستر) توصیه می شود، که با توجه به وزن ۱۰۰ دانه آن، میزان مصرف بذر در هکتار بر حسب کیلوگرم قابل محاسبه می باشد (به وزن ۱۰۰ دانه این رقم در آن منطقه بستگی دارد که میزان بذر آن ۷۸ کیلوگرم تا ۹۰ کیلوگرم متغیر است).

۳- فاصله خطوط کشت :

فواصل خطوط کشت در شرایط گرگان ۵۰ سانتیمتر و سایر مناطق که از میزان بارندگی کمتری با توزیع نامناسب برخوردار می باشند، فواصل خطوط ۳۰-۲۵ سانتیمتر توصیه می گردد. جهت کنترل مکانیکی علف های هرز در فواصل خطوط ۳۰-۲۵ سانتیمتر، می توان با بستن یک لوله سقوط پس از دو لوله سقوط نسبت به کنترل مکانیکی علف های هرز اقدام نمود.

۴- میزان کود مصرفی :

بر اساس نتایج آزمایشات، میزان ازت خالص ۲۰ کیلوگرم و میزان فسفر بر اساس تجزیه خاک تعیین می گردد

که باید P_2O_5 خاک ۳ تا ۵ Ppm باشد.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

۵- برداشت :

برداشت نخود آرمان در مناطق معتدل، نیمه گرمسیری و گرمسیری کشور از جمله استان های گلستان، ایلام ، لرستان و گچساران که ارتفاع بوته به بیش از ۷۵ سانتیمتر می رسد (با تنظیماتی در غربالها، کوبنده و ضد کوبنده، و فشار باد سیستم تمیز کننده در کمباین گندم امکان پذیر می باشد. ولی در مناطق معتدل سرد از جمله کرمانشاه که ارتفاع بوته نخود آرمان کمتر از ۶۰ سانتی متر می باشد و همچنین رطوبت نسبی هوا در موقع برداشت در این مناطق کم می باشد ، نیاز به استفاده از هد کمباین گندم مجهز به سیستم تغذیه کننده پنوماتیک می باشد.

نخود آرمان